

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
3127-14

meddelad i Stockholm den 14 oktober 2014

SÖKANDE

1. AA

2. BB

3. CC

KLANDRAT AVGÖRANDE

Regeringens (Miljödepartementet) beslut den 6 mars 2014, M2012/2883/Me, avseende överklagande i fråga om Svartåns naturreservat, Filipstads och Hagfors kommuner, se bilaga (här borttagen)

SAKEN

Rättsprövning

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen förklarar att regeringens beslut ska stå fast.

Dok.Id 152255

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00

E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:30

YRKANDEN M.M.

AA, BB och CC (sökandena) ansöker om rättsprövning och yrkar att regeringens beslut upphävs eller att målet visas åter till regeringen för ny handläggning. De yrkar vidare att beslutet inhiberas.

Sökandena anför bl.a. följande. Regeringens ambition att skydda Svartån är inte vetenskapligt eller empiriskt underbyggd. Deras invändningar, t.ex. skrivelsen från docent Göran Sahlén, har inte bemötts i sak. Regeringen har inte kunnat visa att reservatets syfte uppnås med den föreslagna utformningen och har gjort en felaktig bedömning av fakta och bevisning. Beslutet går också utöver den handlingsfrihet som reglerna medger.

Länsstyrelserna i andra län har en annan syn på samarbeten med markägare. Exempelvis har Länsstyrelsen i Västra Götalands län beträffande ån Surtan valt ett omfattande samarbete mellan markägare, länsstyrelse och kommun. Sökandena har flera gånger föreslagit naturvårdsavtal men Länsstyrelsen i Värmlands län har avvisat detta som helhetslösning. Det är ett klart exempel på olikhet inför lagen att ett markområde med högre naturvärden inte drabbas av reservat medan marker kring en mindre betydelsefull å i Värmland blir reservat.

Regeringens beslut strider mot proportionalitetsprincipen och skyddet för äganderätten. Regeringen har gjort en felaktig avvägning mellan enskildas rätt och allmänna intressen. Det aktuella området har redan tillräckligt skydd genom länsstyrelsens naturvårdsområdesbeslut, Natura 2000 och Mark- och miljööverdomstolens dom på att Svartån inte får exploateras.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Enligt 1 § lagen (2006:304) om rättsprövning av vissa regeringsbeslut får en enskild ansöka om rättsprövning av sådana beslut av regeringen som innefattar en prövning av den enskildes civila rättigheter eller skyldigheter i den mening som avses i artikel 6.1 i Europakonventionen. Enligt 7 § samma lag ska Högsta

förvaltningsdomstolen upphäva regeringens beslut om beslutet strider mot någon rättsregel på det sätt som sökanden har angett eller som klart framgår av omständigheterna. Detta gäller dock inte om det är uppenbart att felet saknar betydelse för avgörandet.

Rättsprövningen innefattar, förutom ren lagtolkning, även sådana frågor som faktabedömning och bevisvärdering samt frågan om beslutet strider mot kraven på saklighet, opartiskhet och allas likhet inför lagen. Prövningen omfattar också fel i förfarandet som kan ha påverkat utgången i ärendet. Om de tillämpade rättsreglerna är så utformade att det föreligger en viss handlingsfrihet vid beslutsfattandet, omfattar rättsprövningen frågan om beslutet ryms inom handlingsfriheten (jfr prop. 1987/88:69 s. 23–25 och 234).

Enligt 7 kap. 4 § första stycket miljöbalken får ett mark- eller vattenområde av länsstyrelsen eller kommunen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Enligt andra stycket samma paragraf får ett område som behövs för att skydda, återställa och nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter också förklaras som naturreservat. Av 5 § i samma kapitel framgår att, i ett beslut om att bilda naturreservat, skälen för beslutet ska anges och också de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet. Av 7 kap. 25 § framgår att vid prövning av frågor om skydd av områden hänsyn ska tas även till enskilda intressen och att en inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelser i kapitlet därför inte får gå längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

De i målet tillämpliga bestämmelserna i miljöbalken är allmänt hållna och ger myndigheterna ett förhållandevis stort utrymme för bedömningar. I målet har inte kommit fram att regeringen vid beslutsfattandet skulle ha felbedömt fakta eller överskridit gränserna för det handlingsutrymme som de aktuella bestämmelserna ger eller att det vid handläggningen har förekommit något fel som kan ha påverkat

Mål nr
3127-14

utgången i ärendet. Regeringens beslut kan därför inte anses strida mot någon rättsregel på det sätt som de sökande har angett. Det framgår inte heller klart av omständigheterna i målet att beslutet på annat sätt strider mot någon rättsregel. Regeringens beslut ska därför stå fast.

Yrkandet om inhibition föranleder ingen åtgärd.

_____

_____

_____

I avgörandet har deltagit justitieråden Henrik Jermsten, Margit Knutsson, Erik Nymansson, Thomas Bull och Per Classon.

Målet har föredragits av justitiesekreteraren Paul Sjögren.